

щъше да бъде нашето положение, ако слънцето не ни влияеше? Какво щъше да бъде нашето положение, ако ангелите не ни влияеха? Какво щъше да стане отъ насъ, ако добрите хора не ни влияеха? Ако злото е несъвместимо съ доброто, защо Богъ, Който е толкова всемождъръ, го е допустналъ? Злото е една неизбъжност въ свѣта. Нашето зло е добро за другите, а доброто е зло за другите. Кое е добро, и кое зло, това сѫ относителни нѣща. Тѣ сѫ сили въ природата, които трѣбва да се използватъ разумно. Ние трѣбва да избѣгваме злото, но да не му се противопоставяме, да не се боримъ съ него. Крадецътъ, който се изкушава отъ парите на богатия, не може ли да прѣвъзмогне това изкушение? — Може. Мужътъ, който се изкушава отъ нѣкоя жена, не може ли да прѣвъзмогне това изкушение? — Може. Заблуждението седи въ това, дѣто хората мислятъ, че могатъ да придобиятъ нѣщо отъ тия изкушения. Не, изкушенията не донасятъ никаква придобивка на човѣка. Твое е само това, което Богъ ти е далъ. Ти не можешъ да вземешъ нито единъ атомъ отъ другите, както и тѣ не могатъ да взематъ нищо отъ тебе. Чуждото е всѣкога чуждо. При всички условия на живота всѣки остава съ своето. Нѣкой казва: „Азъ нѣмамъ умъ.“ — Какъ нѣмашъ умъ? Гледамъ го, има глава този човѣкъ. Щомъ има глава, той има и умъ, но не го е разработилъ. Той седи по цѣли дни, но нищо не мисли, т. е. не мисли нѣщо сѫществено. Той знае, какво е казалъ Шекспиръ, какво е казалъ Кантъ, цитира мисли отъ тия учени, но казвамъ: всички тия хора работиха, създадоха нѣщо, което остана слѣдъ смъртъта имъ, но ти какво направи? Какво ще оставишъ ти слѣдъ смъртъта си? Той казва: „Дано Господъ бѫде милостивъ къмъ мене грѣшния!“ — Не, за грѣшните има менгеме, кое то ще ги притиска. Когато тия грѣшници дойдатъ до менгемето, питатъ: „Защо ни притискатъ?“ — Много естествено, че ще ви притискатъ. Ко-